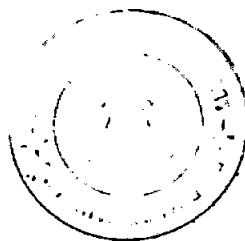

บทที่ ๑

บทนำ

ความหมายของปัญหา

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งฝึกอบรมทักษะทางด้านอาชีพ เป็นการผลิตกำลังคนให้กับตลาดแรงงานในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของอาชีวศึกษาไว้ว่า "การอาชีวศึกษาเป็นวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ กัน ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม"^๑

นอกจากการอาชีวศึกษาจะผลิตกำลังคนให้กับตลาดแรงงานตามนัยดังกล่าวแล้ว การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาทางบ้านอาชีพ ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วก็สามารถออกไปประกอบอาชีพที่สุจริตเป็นหลักฐานและมีรายได้เป็นของตนเองที่แน่นอนเท่ากับ เป็นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคงให้ตนเองและครอบครัว ซึ่งจะมีผลกระทบทำให้ประเทศชาติมีฐานะทาง เศรษฐกิจที่ไปด้วย

ฉะนั้นการอาชีวศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ถ้าหากการอาชีวศึกษาเจริญก้าวหน้าไปเพียงใด ก็จะทำให้เศรษฐกิจของชาติมีความเจริญก้าวหน้าไปด้วย เมื่อเศรษฐกิจของประเทศชาติโดยส่วนรวมดี มั่นคง ก็จะมีผลทำให้เกิดการพัฒนาด้านอื่น ๆ อาทิ เช่น สังคม การปกครอง การทหาร การเมือง การศึกษา การคมนาคม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และอื่น ๆ เจริญก้าวหน้าตามไปด้วย นั่นก็คือการอาชีวศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ประเทศใดการอาชีวศึกษาเจริญก้าวหน้า การพัฒนาอื่น ๆ ก็เจริญ

^๑ ธีระ ดันตระกูล, คู่มือสอบบรรจุ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อุดมศึกษา, ๒๕๒๓),

ก้าวหน้าตามไปด้วย หากการอาชีวศึกษาไม่เจริญก้าวหน้า การพัฒนาด้านอื่น ๆ ก็ไม่อาจจะดำเนินไปได้ ทัศนา แสงศักดิ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาไว้ว่า "การอาชีวศึกษาเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร การปกครอง และวัฒนธรรม บ้านเมืองจะสงบสุขอยู่ได้ก็เพราะประชาชนอยู่ดีกินดี"^๑

เมื่อการอาชีวศึกษามีความสำคัญตามนัยดังกล่าว รัฐจึงควรที่จะให้การสนับสนุนและส่งเสริมการอาชีวศึกษาอย่างแท้จริงให้เจริญก้าวหน้าทันกับความต้องการของสังคม สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐได้กำหนดแนวนโยบายเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ ว่า 'รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวาง และให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในรูปแบบที่จัดให้ผสมผสานเข้ากับการศึกษาทุกระดับ และที่จัดเป็นเอกเทศตามความจำเป็นทั้งนี้โดยมุ่งความรู้ ความสามารถด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ที่สนับสนุนการเกษตรเป็นสำคัญ' แสดงว่ารัฐมองเห็นความสำคัญของการอาชีวศึกษา จึงได้วางแนวนโยบายที่จะจัดการอาชีวศึกษาให้กว้างขวาง และสอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยเน้นทางด้านเกษตร ก็นับได้ว่า เป็นนโยบายที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว

เนื่องจากการอาชีวศึกษามีความสำคัญ และมีความจำเป็นตามนัยดังกล่าวแล้ว จึงได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ เดิมนั้นการอาชีวศึกษาได้เริ่มจากครอบครัว เป็น การถ่ายทอดวิชาชีพภายในครอบครัวให้บุตรหลานเป็นการรับช่วงอาชีพกันต่อ ๆ มา ในสังคม ดึกดำบรรพ์ การถ่ายทอดวิชาชีพ ดำเนินไปโดยบิดามารดา หรือคนในกลุ่ม แม้นในปัจจุบันนี้ การฝึกวิชาชีพแบบนี้ยังมีอยู่โดยทั่วไป เช่น การฝึกสาน ล่าสัตว์ ทอผ้า ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เก็บของป่า ต่อมาการฝึกวิชาชีพมีความสำคัญขึ้นตามลำดับ เพื่อสนองความต้องการของสังคม จึงได้

^๑ทัศนา แสงศักดิ์, "การวิเคราะห์พฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑๑.

มีการสอนวิชาชีพในโรงเรียนขึ้น โดยเฉพาะการอาชีวศึกษาของไทยนั้นได้เริ่มมาเมื่อประมาณ ๗๔ ปีเศษมาเอง โดยการจัดให้มีโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรก คือโรงเรียนพาณิชยการวัดมหาพฤฒาราม ในปี พ.ศ.๒๔๔๔ โรงเรียนอาชีวศึกษาบางแห่งก็มีกำเนิดขึ้นมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เช่น โรงเรียนเพาะช่าง โดยที่พระองค์ทรงมีพระราชปรารภถึงความห่วงใยว่าวิชาช่าง อันเป็นศิลปประจำชาติอาจเสื่อมสลายไป ถ้าไม่มีสถาบันทางการศึกษาไว้คอยรับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาการด้านช่างโดยเฉพาะ ดังนั้นเมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ.๒๔๔๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเปิด และพระราชทานนามว่า 'โรงเรียนเพาะช่าง' เพื่อเป็นสวัสดิมงคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ศิลปของไทยเอาไว้ จากนั้น โรงเรียนอาชีวศึกษาก็ได้มีการตั้งขึ้นเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย พื้นฐานความรู้ที่จะนำไปศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษานั้นก็ต้องการความรู้พื้นฐานจากประถม ๓ ประถม ๔ มัธยม ๓ เป็นต้น และไปฝึกวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษาต่าง ๆ เหล่านั้น เช่น แกะสลัก ปั้นลวดลาย ปั้นถ้วยชาม วาดเขียน ช่างตัดเสื้อ ช่างเย็บหนัง ช่างก่อสร้าง ช่างกล ช่างเครื่องยนต์ ฯลฯ แต่เนื่องจากความจำเป็นและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และอื่น ๆ โรงเรียนจึงต้องขยายตัวและเปิดสอนวิชาสามัญเสริมเข้าไปด้วย ต่อมาในปี ๒๔๘๐ ได้มีการเปิดโรงเรียนอาชีวศึกษาขึ้นทั่วประเทศจนกระทั่งถึงปี ๒๔๘๔ จึงได้มีการจัดตั้งกรมอาชีวศึกษาขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหน้าที่จัดการศึกษาสายอาชีพ การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาจึงได้เริ่มขึ้นตั้งแต่นั้นมา

แต่ในระยะแรก ๆ นั้น กิจการของการอาชีวศึกษามีนักเรียนสนใจน้อย โดยเฉพาะจากเยาวชนผู้ที่อยากจะเรียนจบชั้นสูงถึงระดับมหาวิทยาลัย ดังนั้นเพราะหลักสูตรของอาชีวศึกษาในระยะแรก ๆ นั้น ไม่เปิดโอกาสให้เรียนต่อได้ถึงชั้นปริญญาตรี ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา เมื่อจบแล้วก็ไม่อาจจะไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอีกได้ กรมอาชีวศึกษาจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่

ธนู แสงศักดิ์ และ ชูใจ ศรีรัตน, รวมบทความอาชีวศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิทย์การ, ๒๕๑๗), หน้า ๒๗.

ให้นักเรียนที่เรียนสายอาชีวศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ นอกจากนั้นกรมอาชีวศึกษา ยังได้รับความร่วมมือและการช่วยเหลือจากต่างประเทศ โดยได้รับความช่วยเหลือทางด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ และได้ส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยสาธิตและสอนวิธีการใช้เครื่องมือ และแนะนำเทคนิคการช่างต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้มีการสนับสนุนให้ครูอาจารย์ได้มีโอกาสไปศึกษาต่างประเทศ โดยองค์การต่าง ๆ เช่น SEATO UNBSCO ให้ทุน ในยุคนี้การอาชีวศึกษาเฟื่องฟูขึ้น เพราะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนมากขึ้น จึงทำให้การอาชีวศึกษาเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว โรงเรียนอาชีวศึกษาหลายแห่งได้รับการยกฐานะขึ้น เป็นวิทยาลัย และมีนักเรียนจำนวนมากหันไปสนใจเพิ่มขึ้นจนกระทั่งสถานที่เรียนไม่เพียงพอแก่ความต้องการ ต้องมีการเปิดสอนเป็นสองรอบ (เช้าและบ่าย) และรัฐต้องขยายการอาชีวศึกษาตามอย่างรวดเร็ว และพร้อมทั้งกู้เงินจากต่างประเทศมาช่วยดำเนินการด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เนื่องจากวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ นักศึกษาจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาหลายแห่งได้มีการเคลื่อนไหว โดยร่วมกันเดินขบวน เรียกร้องให้รัฐบาลมีนโยบายให้กระทรวงศึกษาได้มีโอกาสเปิดสอนระดับปริญญาตรี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในหลาย ๆ แห่ง และรัฐบาลสมัยนั้นโดยมี นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี และเนื่องจากเหตุผลหลายประการ จึงได้มีการอนุมัติยอมรับข้อเรียกร้องของนักศึกษาที่จะให้มีการ เปิดการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นในวิทยาลัยอาชีวศึกษาหลายแห่ง และด้วยเหตุผลดังกล่าว วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาจึงได้กำเนิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการของบรรดานักศึกษาที่เรียกร้องให้จัดให้มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยทางด้านอาชีวศึกษา โดยจะได้มีโอกาสศึกษาต่อจนถึงขั้นปริญญาตรี

ต่อมาเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๘ จึงได้มีการพระราชบัญญัติวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาขึ้น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๑ หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ โดยกำหนดให้วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรมกรหนึ่ง ในกระทรวงศึกษาธิการ และยังเป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะผลิต

ครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ยังให้การศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเปลี่ยนชื่อสถานศึกษาและจัดตั้งเป็นวิทยาเขต

ด้วยวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้รับโอนกิจการบริหารของสถานศึกษาจำนวน ๒๔ แห่ง จากกรมอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติโอนกิจการ บริหารบางส่วนของกรมอาชีวศึกษา ไปเป็นของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๐ เพื่อปรับการบริหารงานและการดำเนินงานของสถานศึกษาดังกล่าวให้เข้าระบบ จึงเห็นควรให้เปลี่ยนชื่อสถานศึกษาทุกแห่ง และจัดตั้งเป็นวิทยาเขตต่อไป

โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๓ แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ และโดยความเห็นชอบของสภาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา จึงให้เปลี่ยนชื่อสถานศึกษาทั้ง ๒๔ แห่ง และจัดตั้งเป็นวิทยาเขต สังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ดังนี้

ที่	ชื่อสถานศึกษาเดิม	ชื่อวิทยาเขต
๑.	วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ	วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
๒.	วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ จังหวัดสงขลา	วิทยาเขตเทคนิคภาคใต้
๓.	วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา	วิทยาเขตเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๔.	วิทยาลัยเทคนิคภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่	วิทยาเขตเทคนิคภาคพายัพ

กระทรวงศึกษาธิการ, ที่ระลึกในงานทอดกฐินพระราชทาน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ, ๒๕๒๐), หน้า ๔.

ที่	ชื่อสถานศึกษาเดิม	ชื่อวิทยาเขต
๕.	วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น	วิทยาเขตเทคนิคขอนแก่น
๖	วิทยาลัยเทคนิคตาก	วิทยาเขตเทคนิคตาก
๗.	วิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ	วิทยาเขตพระนครเหนือ
๘.	วิทยาลัยอุเทนถวาย	วิทยาเขตอุเทนถวาย
๙.	วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี	วิทยาเขตเทคนิคนนทบุรี
๑๐.	วิทยาลัยครูอาชีวศึกษา	วิทยาเขตเทเวศร์
๑๑.	วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ จังหวัดชลบุรี	วิทยาเขตบางพระ
๑๒.	วิทยาลัยเกษตรกรรมสุรินทร์	วิทยาเขตเกษตรสุรินทร์
๑๓.	วิทยาลัยเกษตรพระนครศรีอยุธยา	วิทยาเขตเกษตรพระนครศรีอยุธยา
๑๔.	วิทยาลัยเกษตรกรรม นครศรีธรรมราช	วิทยาเขตเกษตรนครศรีธรรมราช
๑๕.	วิทยาลัยเกษตรกรรมปทุมธานี	วิทยาเขตเกษตรปทุมธานี
๑๖.	วิทยาลัยเกษตรกรรมกาฬสินธุ์	วิทยาเขตเกษตรกาฬสินธุ์
๑๗.	วิทยาลัยเกษตรกรรมน่าน	วิทยาเขตเกษตรน่าน
๑๘.	วิทยาลัยเกษตรกรรมพิษณุโลก	วิทยาเขตเกษตรพิษณุโลก
๑๙.	วิทยาลัยเกษตรกรรมจันทบุรี	วิทยาเขตเกษตรจันทบุรี
๒๐.	โรงเรียนเกษตรกรรมลำปาง	วิทยาเขตเกษตรลำปาง
๒๑.	วิทยาลัยพณิชยการพระนคร	วิทยาเขตพณิชยการพระนคร
๒๒.	วิทยาลัยพณิชยการพระนครศรีอยุธยา	วิทยาเขตพณิชยการพระนครศรีอยุธยา
๒๓.	วิทยาลัยบพิตรพิมุข	วิทยาเขตบพิตรพิมุข
๒๔.	วิทยาลัยจักรพงษ์ภูวนารถ	วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ
๒๕.	วิทยาลัยชุมพร เขตอุดมศักดิ์	วิทยาเขตชุมพร เขตอุดมศักดิ์
๒๖.	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครใต้	วิทยาเขตพระนครใต้

ที่	ชื่อสถานศึกษาเดิม	ชื่อวิทยาเขต
๒๗.	วิทยาลัยโชติเวช	วิทยาเขตโชติเวช
๒๘.	โรงเรียนเพาะช่าง	วิทยาเขตเพาะช่าง

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้มีการแบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

๑. สำนักงานอธิการบดี
๒. คณะศิลปศาสตร์
๓. คณะศึกษาศาสตร์
๔. คณะเกษตรศาสตร์
๕. คณะวิศวกรรมเทคโนโลยี
๖. คณะบริหารธุรกิจ
๗. คณะคหกรรมศาสตร์
๘. คณะศิลปกรรม
๙. คณะนาฏศิลป์ และดุริยางค์
๑๐. สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ
๑๑. สถาบันวิจัย และฝึกอบรมการเกษตร

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้กำเนิดขึ้นมาอย่างกระหึ่ม เพื่อสนองความต้องการของบรรดานักศึกษาที่เรียกร้องให้รัฐบาลจัดตั้งมหาวิทยาลัย ทางด้านอาชีวศึกษาขึ้น เพื่อจะมีโอกาสศึกษาต่อจนถึงขั้นปริญญา จึงมีพระราชบัญญัติประกาศให้วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เป็นนิติบุคคล นอกจากมีฐานะเป็นกรม ๆ หนึ่ง ในกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังเป็นสถาบันการศึกษา และการวิจัย มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตครูอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี ให้มีการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม *

*"พระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ.๒๕๑๘", ราชกิจจานุเบกษา ๔๒

(๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘) : ๑.

ในการศึกษาริวิจัยในการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษานั้น ผู้วิจัย จะทำการศึกษาแต่เพียงวิทยาเขตในเขตกรุงเทพมหานคร ๑๑ แห่ง ก่อน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
๒. วิทยาเขตพระนครเหนือ
๓. วิทยาเขตอุเทนถวาย
๔. วิทยาเขตเทเวศร์
๕. วิทยาเขตพัฒนชยการพระนคร
๖. วิทยาเขตบพิตรพิมุข
๗. วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ
๘. วิทยาเขตชุมพรเขตอุดมศักดิ์
๙. วิทยาเขตพระนครใต้
๑๐. วิทยาเขตโชติเวช
๑๑. วิทยาเขตเพาะช่าง *

ในการดำเนินงานการอาชีวศึกษาให้เจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จตาม เป้าหมายนั้น การพัฒนาบุคลากรนั้นจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กิจกรรมทุก ๆ อย่างที่หน่วยงานใด ๆ จัดขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถ ทักษะ แนวคิดเพื่อ ให้ทำงานได้ดีขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น วิทยุ สาธร กล่าวว่า "การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และความสามารถของบุคคล" และ "การพัฒนาบุคลากร มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานทุกชนิด เพราะเพชรพลอยที่ยังไม่เจียรไน ไม่เป็นภัย

*กระทรวงศึกษาธิการ, ที่ระลึกในงานทอดกฐินพระราชทาน วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ; หน้า ๑๑.

แก่ใคร แต่บุคคลที่ยังไม่ได้พัฒนาเป็นภัยต่อสังคมที่สุด^๑

จำนวนบุคลากรที่มีอยู่ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษานั้น มีทั้งผู้บริหารและผูปฏิบัติกร แยกย้ายกันอยู่ตามวิทยาเขตต่าง ๆ บุคลากรเหล่านั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน ได้แก่ งานบริหาร ธุรกิจ การสอนทางด้านวิชาชีพ วิชาสามัญ และวิชาสัมพันธ์อื่น ๆ โดยจำแนกออกไปตามความถนัด และความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ บุคลากรของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากและแยกย้ายกันไปปฏิบัติหน้าที่ตามวิทยาเขตต่าง ๆ ถึง ๒๘ แห่ง ย่อมจะมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเกิดขึ้นมากมาย ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติกรสอนคนหนึ่งของสถาบันแห่งนี้ จึงได้ประมวลปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันดังนี้

๑. ความไม่เข้าใจนโยบาย และวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

๒. บุคลากรที่เพิ่งสำเร็จการศึกษามาไม่อาจจะทำงานให้ได้ผลดีในทันที เนื่องจากความรู้ที่ได้เรียนมานั้นเป็นเพียงความรู้ขั้นพื้นฐาน เมื่อมาปฏิบัติงานต้องการความรู้เฉพาะงานในหน้าที่

๓. บุคลากรที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน เมื่อมาทำงานร่วมกันอาจจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งได้

๔. วิทยาการด้านอาชีวศึกษา และนวัตกรรมทางเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาเขตต่าง ๆ ที่อยู่มานานอาจจะขาดความกระตือรือร้น และมีได้ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นเท่าที่ควร

๕. สาเหตุจากการกำเนิดของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและกระชั้นชิด โดยมีได้มีการวางแผนล่วงหน้ามาก่อน และขาดความเข้าใจและความพร้อมของบุคลากร

๖. ปัญหาอื่น ๆ เช่น ความสามัคคี ทัศนคติ ความเชื่อถือ ของบุคลากร เป็นต้น

ปัญหาต่าง ๆ ตามนี้ดังกล่าวข้างต้นเป็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับบุคลากร ทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เพื่อให้เจริญก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสมตามเป้าหมายที่วางไว้ ฉะนั้นสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการแก้ไขปัญหานี้อย่างรีบด่วน โดยต้องจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของวิทยาลัย เทคโนโลยี และอาชีวศึกษา และตัวบุคลากรเองอย่างเพียงพอ แต่โดยสภาพการปฏิบัติจริงแล้ว การพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษายังมีน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากความกระตือรือร้นของการก่อตั้งสถาบัน และการขาดความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ ของตัวบุคลากรเอง และผู้บริหารด้วย ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หากได้มีการศึกษาและทำการวิจัยเรื่องนี้ขึ้น จะเป็นแนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหานั้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนากุศลการที่ปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบันของวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการพัฒนากุศลการที่ควรจะปฏิบัติในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
๓. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการพัฒนากุศลการในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการสอนเกี่ยวกับสภาพการพัฒนากุศลการของวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาที่ควรพัฒนานั้นแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาข้อมูล และความรู้ต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
๒. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนของทั้งวิทยาเขตที่เปิดสอนในระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส.) และวิทยาเขตที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี
 - ๒.๑ ผู้บริหารของวิทยาเขตที่มีการเปิดสอนระดับประโยควิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส.) คือ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา ส่วนผู้บริหารของวิทยาเขตที่มีการเปิดการสอนถึงระดับปริญญาตรี คือ คณบดี และรองคณบดี
 - ๒.๒ ผู้ปฏิบัติการสอนในวิทยาเขตต่าง ๆ ได้แก่ ครู อาจารย์ที่สอนวิชาชีพ วิชาสามัญ และวิชาสัมพันธ์อื่น ๆ
๓. จำนวนประชากรที่จะทำการวิจัยนั้น ประกอบไปด้วย ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ๑๑ แห่ง จำนวนผู้บริหารมีทั้งหมด ๔๗ คน จำนวนครุอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนวิชาชีพ และวิชาสามัญ ใช้สุ่มตัวอย่าง ๑๔%
๔. การวิจัยครั้งนี้จะไม่พิจารณาถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ วุฒิ อายุราชการของบุคลากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาของบุคคลทั้งสองกลุ่ม (ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน) และสามารถกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของความต้องการนั้น
๒. เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในการวางแผนนโยบายและเตรียมหาวิธีแก้ไขไว้ก่อน
๓. เป็นแนวทางในการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง ส่งเสริม และสร้างบรรยากาศทางวิชาการทั้งทางสายอาชีพ และสามัญ ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. ความต้องการของบุคลากรในการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ในช่วงเวลาระยะสั้นยาว เป็นสิ่งที่อาจศึกษาได้จากแบบสำรวจ
๒. ผู้ตอบแบบสำรวจตอบตามสภาพความเป็นจริงของแต่ละคน
๓. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นได้ เนื่องจากได้ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่น
๔. การพัฒนาบุคลากรในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในที่นี่ มุ่งแต่เพียงบุคลากรที่เป็นผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางการสอนเท่านั้น

นิยามของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย อาจมีความหมายแตกต่างจากคำที่ใช้กันโดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอจำกัดความหมายของคำไว้ให้เป็นที่เข้าใจตรงกันดังต่อไปนี้

การพัฒนาบุคลากร หมายถึงการช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอนได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ รวมทั้งปรับปรุงทัศนคติและเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาท และความรับผิดชอบของคณะผู้บริหาร ครู อาจารย์ ในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาทั้ง ๑๑ แห่ง ในกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหาร หมายถึงคณบดี และรองคณบดี ในวิทยาเขตที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี
ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย ในระดับที่มีการสอนต่ำกว่าปริญญาตรี

ครู-อาจารย์ หมายถึงครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนทั้งวิชาชีพ และวิชาสามัญ วิชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ และอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ที่ปรึกษากิจการกรม เสริมหลักสูตร ให้บริการชุมชน และสังคม มีเทศการสอน และทำการวิจัย

วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา หมายถึงสถาบันการศึกษาซึ่งมีฐานะเป็นกรมแห่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยเปิดสอนวิชาการอาชีวศึกษาตามวิทยาเขตต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารของวิทยาเขตทั้ง ๑๑ แห่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๗ คน และผู้ปฏิบัติงานด้านการสอนทั้งวิชาชีพและวิชาสามัญ ๑๔% เป็นจำนวน ๑๗๓ คน รวมทั้งหมด ๒๒๐ คน
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะ
๓. การทดลองใช้แบบสอบถาม
 - ๓.๑ นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นไปทำการทดลองใช้กับบุคคลทั้งสองกลุ่ม (ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการสอน) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับประชากรที่ใช้ในการวิจัย เพื่อทดสอบดูว่า แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ได้มากน้อยเพียงใด
 - ๓.๒ นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 - ๓.๓ คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูง รวบรวมพิมพ์เป็นเล่ม
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
ส่งแบบสอบถามไปสำรวจข้อมูลจากผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกฝ่าย และครูอาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอนวิชาชีพและวิชาสามัญ โดยสุ่มเอาเพียง ๑๔% จากวิทยาเขตทั้ง ๑๑ แห่งในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ส่งและเก็บรวบรวมเอง
๕. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
ใช้วิธีหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ที-เทสต์ (t-test)